

PHEGEA

driemaandelijks tijdschrift van de
VERENIGING VOOR ENTOMOLOGIE
van de
Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde van Antwerpen

Redaktieadres : W. De Prins, Diksmuidelaan 176, 2600 Berchem. Tel. : 031-22.02.35

Jaargang 7

April 1979

Nummer 2

AETHES TRIANGULANA (Treitschke) EEN NIEUWE SOORT VOOR DE BELGISCHE FAUNA (Lep., Cochylidae)

(J.E.F. ASSELBERGS)

Tijdens een ekskursie van de Vereniging voor Entomologie van Antwerpen op 23 mei 1968 in de omgeving van Grobbendonk, ving ik een Cochylide, die ik thuis, na preparatie, herkende als Aethes triangulana Treitschke.

Het exemplaar, een ♂, bevond zich sindsdien al bijna 11 jaar in mijn verzameling, totdat een bevriend lepidopteroloog uit Eindhoven, de heer H.W. VAN DER WOLF, mij er tijdens zijn bezoek opmerkte dat deze soort uit België nog niet bekend was.

Als voedselplant wordt opgegeven de langbladige ereprijs (Veronica longifolia L.). De plant is zeer zeldzaam en komt voor op vochtige weilanden en oevers. Hij groeit in de provincie Antwerpen uitsluitend in de vallei van de Kleine Nete tussen Lier en Grobbendonk. In de overige provincies van België komt hij slechts op enkele plaatsen voor door aanplanting.

De vindplaats van triangulana bevindt zich op het domein van URSEL waar de Aa uitmondt in de Kleine Nete. Het domein werd sindsdien omgevormd tot een natuurreservaat van de Koninklijke Vereniging voor Natuur- en Stedenschoon.

Volgens de literatuur is triangulana in geheel Noordwest-Europa zeldzaam. De soort komt voor in Duitsland, Skandinavië, Polen, Tsjechoslowakije en verder oostwaarts doorheen Siberië tot in Japan. Zij werd nog niet vermeld van Groot-Brittannië, noch van Frankrijk. In Nederland werd de soort ontdekt door H. NEYTS te Nuenen (Noord-Brabant) in 1974. De eerste stadia en de levenswijze van de soort werden nog niet bestudeerd.

Literatuur :

DE LANGHE, J.-E. et al. : Nouvelle flore de la Belgique, du Grand-Duché de Luxembourg, du Nord de la France et des régions voisines, 1973.

RAZOWSKI, J. : in AMSEL, GREGOR, REISSER : Microlepidoptera Palaearctica, III, Cochylidae, 1970.

VAN DER WOLF, H. : Vangst van Aethes triangulana Tr. in Nederland (Lep., Cochylidae), in Ent. Ber. Amst. 35, 1975, p. 102.

VAN ROMPAEY, E. en DELVOSALLE, L. : Atlas van de Belgische en Luxemburgse flora, 1972.

Résumé : L'auteur signale la capture d' Aethes triangulana à Grobbendonk (Anvers) le 23 mai 1968. Cette espèce, qui vit sur Veronica longifolia, est nouvelle pour la faune belge.

Summary : A new species for the Belgian fauna is mentioned : Aethes triangulana. The author captured it at Grobbendonk (Antwerp) on 23rd May 1968. The species lives on Veronica longifolia.

J.E.F. ASSELBERGS : Huybergseweg 24, Hoogerheide, Nederland.

ZES WESPVLINDERSOORTEN UIT DE OMGEVING VAN MECHELEN IN 1977 EN 1978

(Paul JANS)

1. Sesia apiformis (Clerck, 1759)

Deze vlinder is algemeen op vochtige plaatsen rond Mechelen, en vooral daar waar de populieren min of meer vrij staan zodat de zon op de stam kan schijnen, bijvoorbeeld de rand van een bos of een rij bomen tussen weilanden. Zeker 75 % van de gunstig gelegen bomen vertonen de karakteristieke potlooddikke gaten (het werk van de rupsen) aan de basis van de stam. De vlinders vliegen van eind mei tot begin augustus. Ze komen meestal uit op een zonnige morgen. Gewoonlijk zitten ze niet hoger dan een meter op de stam en zijn zo reeds van ver zichtbaar. Later op de dag vliegen ze rond, hoewel de wijfjes dikwijls op de stam blijven zitten, alsook de parende vlinders. De mannetjes vliegen reeds na een half uur weg. 's Avonds na 18 - 19 uur komen vooral de wijfjes weer op de boomstam zitten om te overnachten. Men ziet de vlinders nooit in groot aantal omdat ze gedurende een lange periode uitkomen en niet lang leven. De rupsen leven twee jaar in het hout aan de basis van de stam en van de dikke wortels. Ze leven in Populus nigra, P. canadensis, maar ook in P. tremula, P. alba en Salix alba. In de herfst vóór het jaar dat ze zullen uitkomen maken ze een kokon van houtvezels waarin ze overwinteren. Ze verpoppen erin eind april, begin mei. Deze kokon bevindt zich aan het uiteinde van een gang die nog juist afgesloten blijft door het buitenste laagje schors dat bij het uitkomen door het puntig uitsteeksel van de pop doorboord wordt. Als men zulk een kokon uitgekapt heeft, moet men ze bestendig vochtig houden aangezien ze vlug uitdroogt. De pop zelf is bruin en heeft pootverlengingen voor het achterste paar poten. Bij het uitkomen werkt de pop zich ver uit de stam.